

Riktlinjer och verksamhetsprinciper för användare av Herrforskonzernens rapporteringskanal för visselblåsning

1. Rapporteringskanalen och dess syfte

Rapporteringskanalen för visselblåsning är ett system för tidig varning vars syfte är att minska riskerna för koncernen och främja efterlevnaden av våra affärsprinciper, samt för att upprätthålla kundernas och andra intressenters förtroende för Herrforskonzernen.

Rapporteringskanalen för visselblåsare erbjuder våra kunder, arbetstagare och andra intressenter en konfidentiell kanal för att rapportera till Herrforskonzernen om eventuella interna eller externa överträdelser som strider mot Herrforskonzernens verksamhetsprinciper, så som misstänkta överträdelser som omfattas av visselblåsarlagen (lag om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av EU-rätten och den nationella lagstiftningen), brott mot lagar och förordningar eller allvarliga överträdelser av företagets riktlinjer.

Rapporteringskanalen hanterar inte kundfeedback, reklamationer, felrapporter eller andra liknande anmälningar. Frågor som inte kan rapporteras via rapporteringskanalen beskrivs närmare i punkt 5.8.

2. När bör jag göra en anmälan?

Rapporteringskanalen för visselblåsning hjälper oss att identifiera risker som påverkar enskilda personer, företag, samhället eller miljön.

En anmälan om misstänkta överträdelser kan gälla till exempel:

a) En fråga som omfattas av visselblåsarlagen:

- 1) offentlig upphandling, med undantag för sådan som gäller försvar och säkerhet;
- 2) finansiella tjänster, produkter och marknader;
- 3) förhindrande av penningtvätt och finansiering av terrorism;
- 4) produktsäkerhet och efterlevnad;
- 5) trafiksäkerhet;
- 6) miljöskydd;
- 7) strål- och kärnsäkerhet;
- 8) livsmedels- och fodersäkerhet samt djurs hälsa och välbefinnande;
- 9) folkhälsa enligt artikel 168 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt;
- 10) konsumentskydd;
- 11) skydd av privatlivet och personuppgifter samt säkerhet i nätverks- och informationssystem.

b) Annan verksamhet som strider mot lagen eller koncernens riktlinjer, som exempelvis:

- Verksamhet som strider mot konkurrenslagstiftningen
- Misstankar om ekonomisk brottslighet, exempelvis att ge eller ta emot mutor

- Allvarliga säkerhetsbrister eller -överträdelser
- Diskriminering eller trakasserier som inte kan anmälas genom befintliga verksamhetsprocesser

Visselblåsaren behöver inte ha konkreta bevis om misstänkt lagöverträdelsen, oegentlighet eller bristande efterlevnad av riktlinjer innan hen gör anmälan. Anmälan som lämnas in till rapporteringskanalen måste alltid göras ärligt och i god tro. Att avsiktligt göra en falsk eller skadlig anmälan är ett allvarligt brott.

Om det visar sig att anmälan har gjorts på felaktiga grunder eller i syfte att orsaka skada, kan anmälaren bli föremål för straffrättsliga eller arbetsrättsliga påföljder.

3. Vem kan göra en anmälan?

Vem som helst kan när som helst göra en anmälan via rapporteringskanalen konfidentiellt med sitt namn eller anonymt ifall hen misstänker eller får veta om en överträdelse eller annan verksamhet som strider mot Herrforskoncernens verksamhetsprinciper och som har medfört eller kan medföra allvarliga konsekvenser för enskilda personer, vår koncern, samhället eller miljön.

Vi tar alla misstankar om olaglig eller oetisk verksamhet på allvar och uppmuntrar dig att göra oss uppmärksamma på dem. Detta ger oss möjlighet att förhindra eller korrigera eventuella överträdelser.

4. Hur gör jag en anmälan?

Anmälan ska innehålla de uppgifter som krävs för att utreda saken. I vanliga fall är till exempel känslig, personlig information inte nödvändig för att utreda saken.

Du kan göra en anmälan på olika sätt:

- anmäl direkt åt ansvariga personen i vår organisation
- anmäl via Whistleblowing-rapporteringskanalen

Herrforskoncernen tillåter anonyma anmälningar i rapporteringskanalen, men det blir mycket lättare att ta reda på vad som hänt och få ytterligare information om visselblåsaren gör anmälan under sitt namn.

Om du vill lämna in din anmälan anonymt via rapporteringskanalen kommer du att behålla din anonymitet under hela behandlingen. Om du vill kan du lämna dina kontaktuppgifter när du gör en anmälan via visselblåsningskanalen. Då kan fallet inte behandlas anonymt, men det behandlas med högsta konfidentialitet då de personer som behandlar anmälningarna är bundna av sekretess. Rapporteringskanalen för visselblåsning som möjliggör anonyma anmälningar hanteras av tjänsteleverantören Webropol Oy. Anmälningsförfarandet är krypterat. Webropol skyddar anonymiteten för personen som skickat in anmälan genom att ta bort all metadata, som exempelvis IP-adresser. Personen som gjort anmälan behåller sin anonymitet också under de eventuella samtal som genomförs via kanalen med de som hanterar anmälan.

Du får ett personligt lösenord i samband med att du gör anmälan anonymt eller med dina kontaktuppgifter. Spara lösenordet på en säker plats. Ingen annan vet lösenordet och lösenordet sparas inte på något annat ställe, och på grund av anonymiteten kan lösenordet inte förnyas eller återställas. Med lösenordet kan du följa med ärendets framskridande. Du kommer att vara anonym under samtalen genom att använda detta lösenord.

5. Utredningsprocessen – hur och av vem hanteras anmälan?

5.1 Hantering av anmälningar som lämnas in via rapporteringskanalen

Endast det interna utredningsteamet vid Herrforskoncernen har åtkomst till anmälningarna i rapporteringskanalen. Att skicka in en anmälan är säkert, och anmälningarna hanteras med högsta konfidentialitet. Under utredningsprocessen kan teammedlemmarna be om ytterligare information eller anlita expertis från andra personer. Dessa personer kan använda de nödvändiga uppgifterna och konfidentialiteten gäller även för dem.

5.2 Mottagande av anmälan

När den interna utredningsgruppen mottar anmälan via rapporteringskanalen fattar de beslut om att godkänna eller avvisa anmälan. Om anmälan godkänns, inleds utredningsprocessen och relaterade åtgärder utförs. För mer information, se avsnitt 5.3 Utredning av anmälan

Den interna utredningsgruppen kan avvisa anmälan om:

- den påstådda överträdelsen omfattas inte av dessa riktlinjer för visseblåsning
- anmälan har inte gjorts i god tro
- det finns inte tillräckligt med information för att möjliggöra ytterligare utredningar
- den fråga som anmälan berör har redan utretts

Om anmälan innehåller saker som inte omfattas av visseblåsningsriktlinjerna, ska den interna utredningsgruppen vidta lämpliga åtgärder för att lösa problemet.

Den interna utredningsgruppen för rapporteringskanalen bekräftar mottagandet av anmälan inom sju dagar och börjar granska anmälan. Anmälningar som omfattas av visseblåsarlagen behandlas inom tre månader från att anmälan mottagits. Övriga anmälningar behandlas så snabbt som möjligt. Du kan följa med ärendets framskridande genom att logga in i rapporteringskanalen med det lösenord du fick när du lämnade in anmälan.

Ange inte känsliga personuppgifter i anmälan om de inte är absolut nödvändiga för att beskriva händelserna. Uppgifter som är potentiellt integritetskränkande och personliga eller som handlar om personens hälsa, politiska åsikter, religiös övertygelse eller sexuell läggning behandlas inte.

5.3 Utredning av anmälan

Alla anmälningar som skickas till rapporteringskanalen tas på allvar och behandlas i enlighet med dessa riktlinjer. Utredningens omfattning och varaktighet varierar beroende på anmälningens typ, innehåll och den information som lämnas in. Behandlingen av anmälningar som omfattas av visseblåsarlagen måste inledas inom tre månader från att anmälan mottagits.

Medlemmarna i utredningsgruppen eller andra personer som deltar i utredningsprocessen får inte försöka identifiera anmälaren på något sätt, förutsatt att anmälaren inte själv ger sina uppgifter vid någon tidpunkt under processen.

Vid behov kan den interna utredningsgruppen ställa ytterligare frågor via rapporteringskanalen. Du kan svara på eventuella förfrågningar om ytterligare information med det lösenord du fick när du loggade in på rapporteringskanalen.

Följ med kanalen regelbundet för att ge ytterligare information, följa upp hur behandlingen av ärendet framskrider och för att ta del av beslutet som fattats.

Personen som anmälningen berör eller som har anknytning till ärendet deltar inte i behandlingen och utredningen av ärendet.

Den interna utredningsgruppen avgör huruvida anmälan utreds och på vilket sätt den utreds. Alla anmälningar till rapporteringskanalen behandlas konfidentiellt. Konfidentialiteten gäller för alla som deltar i ärendets utredning och behandling.

5.4 Skydd för anmälaren när det handlar om en icke-anonym anmälan

Visselblåsaren skyddas när anmälningen handlar om uppgifterna om en överträdelse eller misstänkt överträdelse erhållits på arbetet eller i samband med arbetet. Skyddet för visseblåsaren förutsätter inte att personen är i ett anställningsförhållande med Herrforskoncernen. Att få skydd kräver att villkoren i visseblåsarlagen uppfylls. Villkoren handlar om sättet som anmälan gjordes på och att anmälan handlar om en överträdelse av vissa bestämmelser som kan leda till vissa påföljder.

Förutsättningen för skyddet är att anmälaren har en grundad orsak att tro att den information hen ger stämmer och att den faller inom lagens tillämpningsområde. Du behöver inte kunna bevisa misstankarna, men anmälan ska göras ärligt och i god tro. Om anmälan gäller en händelse som avses med 2 § och 3 § i visseblåsarlagen, kan anmälaren vara berättigad till skydd. Ett ytterligare villkor för att få skydd är att anmälan handlar om gärningar eller försummelse som är straffbara, som kan leda till en administrativ påföljd av straffkaraktär eller som allvarligt kan äventyra uppnåendet av de mål av allmänt intresse som eftersträvas med lagstiftningen. I dessa situationer omfattar skyddet av anmälaren bland annat förbud mot repressalier. För att få skydd ska visseblåsaren i första hand göra anmälan om lagöverträdelser som upptäckts i organisationens verksamhet till den berörda organisationens rapporteringskanal. I de fall som nämns i lagen kan anmälan göras direkt till myndigheten.

Om anmälaren rapporterar om en genuin misstanke, kommer anmälan inte att medföra några konsekvenser för hen. Det spelar ingen roll om anmälaren har gjort en missuppfattning, förutsatt att anmälan gjordes ärligt och i god tro.

Om det handlar om ett brott kan det vara nödvändigt att avslöja anmälares identitet till myndigheterna.

5.5 Statistik och rapportering av anmälningar

I långtidsarkiv och statistik registreras endast uppgiften om vilka ämnen anmälningarna har berört och hur många sådana det har lämnats in.

Med hänsyn till absolut sekretess kan denna information också rapporteras till koncernens ledningsgrupp och styrelse.

5.6 Skydd av och information om den person som identifierats i anmälan i rapporteringskanalen

Berörda parter har rätt att få tillgång till uppgifter som rör dem, och om uppgifterna är felaktiga, ofullständiga eller inaktuella, begära att uppgifterna kontrolleras eller raderas. Enligt dataskyddsbestämmelserna ska förverkligandet av den registrerades rättigheter ta beaktande till eventuella begränsningar som kan medföras av annan lagstiftning.

Dessa rättigheter är föremål för alla nödvändiga skyddsåtgärder som behövs för att förhindra förstöring av bevis eller skadliga åtgärder som riktas mot behandlingen eller utredningen av ärendet.

5.7 Radering av uppgifter

Personuppgifterna och materialen som ingår i anmälningarna i rapporteringskanalen och utredningsdokumenten lagras tills ärendet har utretts. Personuppgifterna och materialen som ingår i anmälningarna i visselblåsarkanalerna och materialen raderas när utredningen är klar, förutsatt att lagringen en annan lag inte kräver att personuppgifter lagras.

I regel lagras anmälningarna och tillhörande personuppgifter i ett år efter att utredningen avslutats, förutsatt att en myndighetsutredning inte kräver en längre lagringstid. Uppgifter som berör uppenbart ogrundade anmälningar raderas omedelbart efter att de har behandlats.

5.8 Vilka händelser kan jag inte rapportera via rapporteringskanalen?

Visselblåsarkanalerna är inte avsedda för kundfeedback eller klagomål om verksamheten eller tjänsterna, reklamationer om dessa, felanmälningar om el- eller fjärrvärmeavbrott eller liknande saker.

I rapporteringskanalen behandlas inte heller personliga anställningsfrågor. Herrforskoncernen har separata riktlinjer för sin personal när det gäller anställningsfrågor, och förfaranden för att hantera trakasserier och osakligt bemötande.

6. Synligheten och sökbarheten av rapporteringskanalen

Rapporteringskanalen för visselblåsning finns tillgänglig på koncernens offentliga webbplats. I rapporteringskanalen finns en instruktion om hur man gör en anmälan och hur den utreds.

Koncernen informerar sina anställda om rapporteringskanalen vid gemensamma informationsmöten och i kommunikationskanaler, och informerar om den till sina leverantörer och nyanställda under introduktionen. Kanalen och dess användning diskuteras också med nya avtalsleverantörer när samarbetet inleds. Cheferna får vägledning och stöd om att motta olika anmälningar och om att berätta om användningen av kanalen till team och under samarbetsmöten.